

ХЕРАЛДИКА ОВДЕ И ДАНАС

Помоћна историјска наука о грбовима и помало херметичка, па (донекле) и мистична уметност – хералдика је недовољно позната ван ускога круга посвећеника. Ипак, она често изазива запитаност и недоумицу, а готово никада – равнодушност. Управо зато се хералдика код нас, као и све друго, често види као згодно средство за политикантску манипулацију, а ради остваривања кратковидих и егоистичних политикантских интереса. Такав однос према хералдици еклатантан је пример неодговорнога односа наших самозваних "елита", не само према нашој народној прошлости, већ и садашњости и будућности. Хералдику и њен развој, као сложенога симболичкога и јуридикскога система, пратимо још од раних крсташких времена (XII век), а на српским етничким просторима од XIV века. Ипак и поред све њене дуговечности и готово сакралнога карактера у већини европских култура, она се код нас често недостојно понижава и доживљава, чак и као средство за постизање сумњивих и, понекада, недостојних циљева. Примера за ово је, нажалост, прегршт на свим нивоима, а ми ћемо навести само оне најкарактеристичније.

За почетак, као пример незнања (знајмо да незнање може да буде и – грех), глупости и неодговорности, узмимо етикету познате наше киселе воде "Књаз Милош". Довољно је бити макар површни познаваоц наше повести па учити на њој једну поголему нелогичност и недоследност, која се граничи са – апсурдом. Наиме, напитака носи име по српском Владару, Родоначелнику Краљевске Династије Обреновића – Кнезу Милошу Теодоровићу-Обреновићу I - Великоме (1780.--1870.), а речену етикету краси грбовни знамен Српске Краљевске Династије Карађорђевића из 1904. године Господње! Треба ли истаћи да је Кнез Милош користио сасвим другачији хералдички знамен, а да се онај који је "залутао" на етикету са његовим именом доводи у везу управо са силаском са повесне сцене Династије, коју је управо он основао?

На жалост, други примери злоупотребе хералдике и вексилологије (науке о заставама) у нас су далеко мање "духовити" и бенигни, јер за циљ свој имају подстицање велеиздајничких процеса дезинтеграције српскога националнога простора.

Први такав пример јесу фалсификовани грб и заставица несрећне српске Војводине. Наиме, Војводина званично има свој аутентични грб и заставицу још од давне 1848. године Господње, али ваља подвући да је он као такав (незванично) фигурирао бар од 1725. године Господње. Но, то није ни најмање сметало "чанколизачкој" олигархији, која је изменила постојећи грб упркос његовој традицији од готово три столећа! За (псевдо)грб Војводине је "извикан" један груби хералдички фалсификат, а за (псевдо)заставу једна вексилолошка кривотворина. Са штита Војводине "нестао" је његов доминантни символ (на црвеноме,

сребрни пуни Крст са четири оцила окренута једно од другог у крацима), а на њему су се нашли грбови Срема, Бачке и Баната, док је грба Барање сасвим нестало, иако су се сва ова четири грба налазила у пуној хералдичкој композицији грба Војводине од 1848. године Господње. Такође, поменути грб Баната је фалсификован и "осакаћен", јер је златноме пропетоме лаву, који замахује кривошијом у десници, "истргнута" одрубљена турска глава из левице. Биће да се овај древни хералдички елеменат (угарске провенијенције) учинио недовољно у духу "љигашке" идеологије "толеранције" и "турских права", упркос томе што је он у неизмењеном облику преживео неколико столећа. Ипак, није био те среће када га је задесио хералдички "реформаторски" жар усташољубиве војвођанерске мањине. Дакле, поменути (квази)хералдички памфлет сепаратистичке и усташофилске војвођанствујуће врхушке из 2002. године Господње, јесте фалсификат без премца, који једино, можда, превазилази поменута жалосна (квази)застава, коју по смехотресности надмашују још једино (псевдо)застава и (псевдо)грб квазидржавне творевине зване Република Босна и Херцеговина...

Подједнако упечатљив (и врло сличан) пример злоупотребе хералдике и вексилологије у сепаратистичке и србождерне сврхе, јесте пример измене државнога знамења несрећне Републике Црне Горе. Наиме, у циљу својега даљег схизофренога удаљивања од сопственога српскога идентитета, монтенегринска црно-латинствујушча и (нео)бољшевичка олигархија учинила је значајне измене у изгледу грба и заставе Црне Горе. О реченом хералдичко-вексилолошком инциденту би се могли писати томови и томови апологетских списа у корист оригиналних црногорских симбола. Ипак, верујемо да то није неопходно, јер су размере кривотворства у реченој интервенцији у црногорским државним симболима, из 2004. године Господње, добро познате чак и онима који су речену кривотворину починили, наложили и подржавали. Но, рецимо само да су аутентични државни симболи Црне Горе, увек били истоветни знамењу Светородне

Краљевске Династије Петровића-Његоша. Приликом речене измене је дошло до значајнога одступања од веродостојнога грбовнога предања српске Црне Горе. У циљу потирања повеснога памћења и идентитета црногорских Срба, за основу "новога" грба узет је грб Краљевине Црне Горе из 1910. године Господње, али уз значајне злонамерне измене. Наиме, монтенегрински фалсификатори су древнога сребрнога (бела боја у хералдици одговара сребрној) црногорскога двоглавога орла, дејством некакве необјашњиве (квази)хералдичке алхемије, учинили – златним (жута одговара – златној). Такође, за државну заставу је усвојен стари алај-барјак (ратна застava) Владара из Дома Петровића-Његоша – наравно уз већ поменути фалсификаторску интервенцију. За овакав поступак није било никаквога повеснога, хералдичкога нити вексилолошкога оправдања, јер је државна

застава Црне Горе (и у време њене државне самосталности) увек била истоветна заставама Србије и Војводине. Међутим, за такво силовање повеснога наслеђа има и више него довољно "оправдања" из визуре монтенегринских сепаратиста, шиптарофила и душегубаца...

Последњи наш пример није из домена династичке, државне или обласне, већ из домена месне хералдике. Наиме, град Пожаревац је у доба титоистичке диктатуре

получио једно крајње неусловно и хералдички неисправно знамење, које је погрешно сматрано – грбом. Такво стање је потрајало од 1966. до 1981. године Господње. Тек, након развлашћивања (нео)комунистичке локалне самоуправе је овај град дошао да пристојнога и смисленог хералдичкога знамена, израђенога у складу са важећим српским хералдичким стандардима за месне грбове. Поменути грб је израђен као плод ангажмана врховнога (али, нажалост – незваничнога) хералдичкога ауторитета на српским етничким просторима - Српскога друштва за хералдику, генеалогiju, вексилологију и фалеристику "Бели орао". Ипак, поменута чињеница није била довољна да "импресионира" самозване локалне незналице, те је, 2006. године Господње, Пожаревцу враћена стара (квази)хералдичка ознака и то као резултат повратка милошевићевске локалне самоуправе на власт у Општини.

Додајмо, да је и град Подгорица на прагу да учини велику грешку и пропуст у овоме смислу. Наиме, у току је процес замене грба града из комунистичкога периода, што је само по себи – одлично. Међутим, предлог новог грба ни једним својим елементом не сведочи о повесноме, националном и државно-политичком идентитету древне српске Рибнице или модерне Подгорице. Такође, сасвим у складу са стиховима, које су до јуче њихови налогодавци имали на уснама ("нов свет саградићемо сами"), творци новог предлога грба Подгорице су потпуно пренебрегнули чињеницу да је Подгорица у својој повести, већ, баштинила два различита грба – који су, узгред, далеко оригиналнији и лепши од новог предлога. Изгледа да ће могућност стицања веродостојнога знамења црногорскога главнога града пасти као жртва јефтинога компромиса са надирућом шиптарском масом, која прети да постане већина и у граду и у читавој Црној Гори у крајњој инстанци!

Верујемо да наведени примери речито говоре о неодговорном, злонамерном и површном односу према овако битној грани историјске науке – пресудне за национално и духовно самоодређене свакога европскога народа.

Верујемо, ипак, и да се на овоме плану може и мора доста порадити ради измене постојећег стања хералдичких ствари у српским земљама. Управо је стога Центар за истраживање Православнога Монархизма (www.czipm.org) и покренуо свој Одбор за хералдичке и генеалогичке студије (www.czipm.org/heraldika.html), који се бави истраживачким радом из овога домена, али и радом на осмишљавању нових хералдичких и вексилолошких ознака, сасвим у духу најбољег српскога и европскога

грботворнога предања. Као плод таквога рада, дошло је до настанка великога броја нових: Црквених (Високопречасни Протојереј о. Србољуб М. Милетић); месних (Општина Штрпце, Општина Жагубица, Општина Босилеград, МЗ Шангај, МЗ Војвода Степа, место Жарково...); корпоративних (Центар за истраживање Православнога Монархизма, Отачествени покрет Образ, Иконографска радионица "Павловић", "Амерички журнал за руске и словенске студије", Словеначко хералдичко друштво...); као и личних, породичних и братственичких (Јовановић-Ђаковац-Попов, Батуран, Дикић, Маринков, Милетић, Ненадовић, Јеринић...) грбова, застава, хералдичких беџева, сигнума и других ознака. Такви хералдички дизајни се изображавају у форми дубореза и веза, у техници јајчане темпере, као и у електронском облику – према жељама будућих баштиника...

На овај начин је посведочена истина да и код нас хералдика може да се схвати и третира са неопходном дозом озбиљности и стручности, о чему сведочи и чињеница да се поменути рад одвија под Високим Покровитељством Његовога Краљевскога Височанства Кнеза Александра Павла Карађорђевића, као и чињеница да су многе од поменутих грбовних ознака получиле званичне благослове и одобрења надлежних Архијереја, као што су: Његово Високопреосвештенство Митрополит Црногорско-приморски, Зетско-брдски и Скендеријски и Егзарх Свештенога Трона Пећскога проф.др. Г.Г. Амфилохије (Радовић); Његово Преосвештенство Епископ Новосадско-бачки проф.др. Г.Г. Иринеј (Буловић); Његово Преосвештенство Епископ Жички Г.Г. Хрисостом и Његово Преосвештенство Епископ Банатски Г.Г. Никанор.

